

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta ta' l-4 ta' Gunju, 2010

Citazzjoni Numru. 26/2007

Louis Cassar

VS

San Lawrenz Leisure Resort Limited,
U

Joseph Baldacchino,
U b'degriet tal-10 ta' Lulju, 2009,
Ġiet kjamata fil-kawża l-kumpanija
"Dwejra Views Investments Ltd",
San Lawrenza Leisure Resort.

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors ġuramentat ta' l-attur li permezz tiegħu, wara li ppremetta illi:

1. Illi l-attur huwa proprjetarju ta' porzjon art imsejjaħ 'Tal-Wilġa' fil-limiti ta' San Lawrenz, Għawdex, tal-kejl ta' ċirka sitt mija u tnejn u tletin metri kwadri (632

mk) konfinanti mit-Tramuntana ma' beni ta' Joseph Gatt, Lvant ma' beni ta' Joseph Baldacchino u Nofsinhar ma' passaġġ, liema art ġiet akkwistata mill-attur permezz ta' kuntratt tad-disgħa (9) ta' Gunju tas-sena elfejn u ħamsa (2005).

2. Illi sa minn qabel ma kienet ġiet akkwistata minnu din l-art kienet diġa' fil-pussess ta' l-attur.

3. Illi sabiex jaċċedi għal din l-art tiegħu, l-attur dejjem għadda minn fuq il-proprjeta' tal-konvenut jew il-predeċessuri tagħhom fit-titolu sa ma jilħaq it-triq. Dan peress illi l-art ta' l-esponenti hija waħda intrakjuża.

4. Illi fil-ftat l-attur dejjem eżercita dan id-dritt ta' passaġġ mingħajr xkiel, minn fuq l-art tal-konvenuti jew il-predeċessuri tagħhom fit-titolu, kemm bir-riġel kif ukoll bl-inġenji.

5. Illi riċentament il-konvenuti jew min minnhom qata' l-passaġġ ta' l-attur billi neħħa kull aċċess li mit-triq jagħti għal dan ir-raba (u li qiegħed fl-livell differenti), b'mod illi huwa impossibbli illi wieħed jgħaddi mit-triq għar-raba ta' l-attur.

6. Illi barra minn hekk il-konvenuti ħadmu dak il-passaġġ minn fejn kien jgħaddi l-attur u anke ħawwlu sigar ġewwq fih b'mod illi dan il-passaġġ ma jistax jintuża aktar, speċjalment bl-inġenji.

7. Illi l-aġir tal-konvenuti jikkostitwixxi spoll vjolenti u klandestin għad-dannu ta' l-attur, aktar u aktar meta l-konvenuti kienu jafu illi l-attur regolarment juża dan il-passaġġ, u saħansitra l-konvenut Joseph Baldacchino sfida lill-attur li kien se jneħħilu dan il-passaġġ xjentament.

8. Illi dan ix-xogħol kolli seħħ bejn l-aħħar ġimgha ta' Jannar 2007 u l-ewwel ġimgha ta' frar, 2007.

9. Illi l-attur irid illi dan l-ispoll jiġi spurgat u huwa jkompli jgawdi dak il-pussess illi huwa kellu fuq il-

Kopja Informali ta' Sentenza

passaġġ imsemmi b'mod illi jerga' jużah kif kien jagħmel qabel u kif fil-fatt kien ilu jsir, għal numru ta' snin.

10. Illi dan ir-rikors qed isir u qed jiġi kkonfermat bil-ġurament minn l-attur Louis Cassar li għandu konnoxxenza vera u proprja tal-fatti li taw lok għal din il-kawża.

Talab lill-konvenuti jgħidu għaliex m'għandhiex din il-Qorti:

1. Tiddikjara illi l-konvenuti wettqu spoll vjolenti u klandestin għad-dannu ta' l-attur meta huma qatgħu b'mod definittiv il-passaġġ, illi jagħti mit-triq għar-raba ta' l-attur fuq imsemmi liema passaġġ kien ilu jiġi eżerċitat għal diversi snin u meta huma ingumbraw il-passaġġ permezz ta' siġar.

2. Tordna lill-konvenuti sabiex entro termino qasir u perentorju li jiġi lilhom prefiss jispurgaw l-ispoll minnhom kommess.

3. Fin-nuqqas tawtorizza lill-attur sabiex jagħmel dawk ix-xogħlijiet neċessarji huwa stess a spejjeż tal-konvenuti.

4. Tinnomina Perit arkitett sabiex jissorvelja x-xogħlijiet neċessarji.

Bl-ispejjeż kollha inkluża VAT inkluża dawk ta' l-ittra ufficjali ta' Frar 2007 u bl-ingunzjoni tal-konvenuti minn issa għas-subizzjoni.

Rat ir-Risposta ġuramentata tal-konvenuti li eċċepew illi:

1. Illi fl-ewwel lok qed tiġi eċċepita n-nullita' ta' dan ir-rikors ġuramentat peress li r-rikorsi li rċevew il-konvenuti ma ġewx debitament iffirmati mill-Maġistrat sedenti, kif rikjest mill-liġi.

2. Illi preliminarjament is-soċjeta' San Lawrenz Leisure Resort Limited għandha tiġi liberata mill-osservanza ta' dan il-ġudizzju a spejjeż ta' l-attur peress li

Kopja Informali ta' Sentenza

hija m'għandha l-ebda relazzjoni mal-proprjetajiet jew l-azzjonijiet mertu ta' din il-kawża.

3. Illi preliminarjament ukoll, il-konvenut Joseph Baldacchino għandu wkoll jiġi liberat mill-osservanza tal-ġudizzju a spejjeż ta' l-attur, peress li dak kollu li huwa seta' possibilment għamel f'dak li jirrigwarda l-proprjetajiet in kwistjoni, ma għamilhomx fil-vesti tiegħu personali iżda unikament bħala direttur, għan-nom u in rappreżentanza, ta' soċjeta' ġuridika jisimha Dwejra View Investments Limited.

4. Illi fi kwalunkwe każ, u fil-mertu, it-talbiet attriċi huma nfondati fid-dritt u fil-fatt. Dan għaliex f'dan il-każ ma jissussistux it-tlett elementi kontemplati mill-liġi sabiex tirnexxi kawża ta' l-ispoll.

5. Illi konsegwentement it-talbiet l-atturi għandhom jiġu miċħuda.

Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Bl-ispejjeż.

Rat id-digriet tagħha ta' l-10 ta' Lulju 2009 fejn laqgħet it-talba ta' l-attur għall-kjamata fil-kawża tas-soċjeta' Dwejra Views Investments Limited.

Rat ir-Risposta ġuramentata tas-soċjeta' kjamata fil-kawża li eċċepiet illi:

1. Illi t-talbiet attriċi huma nfondati fid-dritt u fil-fatt. Dan għaliex f'dan il-każ ma jissussistux it-tlett elementi kontemplati mill-Liġi sabiex tirnexxi kawża ta' l-ispoll.

2. Illi konsegwentement it-talbiet atturi għandhom jiġu miċħuda.

3. Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Bl-ispejjeż.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-digriet tagħha tat-12 ta' Frar 2010 fejn ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza.

Rat in-Noti ta' l-Osservazzjonijiet rispettivi tal-kontendenti.
Rat il-verbali tax-xhieda prodotti, l-affidavits u dokumenti oħra esebiti.

Rat l-atti l-oħra tal-kawża.

Ikkunsidrat:

Illi din hija kawża ta' spoll. Dwar kawża ta' dan it-tip ġie mfisser illi:

“In tema legali jingħad li l-‘actio spolii’ hija radikata pjuttost fuq l-eżiġenzi ta’ utilita’ soċjali milli fuq il-prinċipju assolut tal-ġustizzja, u hija eminentement intiża sabiex tkun estiża l-protezzjoni lil kwalunkwe pussess, u jiġi mpedut li ċittadin privat jieħu l-ġustizzja f’idejh; b’mod li l-fini tagħha huwa dak illi jiġi restawrat l-istat tal-pussess li jkun ġie skonvolt jew turbat;

L-art. 572 (illum 535) tal-Kodiċi Ċivili, li jikkontempla din l-azzjoni, huwa ndubbjament ta’ ordni pubbliku, u huwa inerenti għhall-fatt ta’ min b’awtorita’ privata jagħmel għad-dannu ta’ terza persuna att li, għalkemm jista’ jkollu dritt għaliegħ, ma jkunx jista’ jeżerċitah mingħajr l-intervent tal-Qrati (ara Kassazzjoni Torin 1 ta’ Awissu 1879 in re Borboglio vs. Fischt, Volum XIII, P. 1, pag. 555 tal-Annali tal-Ġurisprudenza). Ma’ dan l-artikolu fuq imsemmi tal-liġi ċitata, ma għandux jiġi minsi l-art. 794 (illum 791) tal-Kodiċi tal-Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, li jaħseb u jgħid li kontra l-azzjoni ta’ spoll ma humiex ammissibbli ħlief eċċezzjonijiet dilatorji – dak li huwa konfermat mill-ġurisprudenza lokali u estera (ara Vol. XXXI. I. 296 Appell 8 ta’ Marzu 1943, in re “Francesco Mifsud vs Michele Cassar”; Vol. XXI. II. 83 P’Awla Civili, 20 ta’ April 1916, in re ‘Michelina Falzon vs Giuseppe Bonello et.’ konfermata fl-Appell fis-26 ta’ Marzu 1917; Kassazzjoni Palermo 27 ta’ Ottubru 1899, in re Decarcano vs. Cafici, Foro

Catanese Vol. 1889, pagna 124; u dan biex ingħataw xi sentenzi);.....”¹

Illi, għalhekk, kif ġie ripetutament imfisser mill-qrati tagħna, jenħtieġu tliet elementi sabiex tirnexxi kawża bħal din:

(i) li l-attur kellu l-pussess ta' kwalunkwe xorta jew detenzjoni tal-ħaġa spoljata (*possedissee*);

(ii) li ġie disturbat f'dan il-pussess (*spoliatum fuisse*); u

(iii) li għamel il-kawża fi żmien xahrejn mill-allegat spoll (*infra bimestre deduxisse*).

“Jekk imqar xi wieħed minn dawn ir-rekwiziti essenzjali ma jiġix ppruvat, l-azzjoni taqa' mingħajr ma jkun hemm bżonn li jiġi ndagat jekk jirrikorrux anki r-rekwiziti l-oħra.”²

Dwar din l-azzjoni l-**Mattiolo** jispjega illi:

*“La reintegrazione del possesso a favore di chi ne fu spogliato e' una misura di ordine pubblico, e' un provvedimento diretto a conservare la pace pubblica. L'articolo 695 del Codice Civile applica, in tutto il suo rigore, la regola “**spoliatus ante omnia restituendus**”. Il perche' l'azione di reintegrazione, compiuto lo spoglio, compete a qualunque possessore, astrazione fatta dal carattere del suo possesso, sia pur questo anche solo precario, o di origine illegittima, purché' pero' abbia il carattere esteriore dell'esercizio di un preteso diritto.”³*

Għalhekk sabiex il-Qorti tkun tista' tilqa' t-talbiet attriċi, jrid jiġi stabilit jekk jeżistux dawn it-tliet elementi fil-każ in eżami.

¹ Margherita Fenech v. Pawla Zammit : Prim'Awla : 12.4.1958 vol. XLII.. II. 975 .

² Joseph Tabone v. Joseph Flavia sive de Flavia ; Appell Civ. 7.3.1958 – vol. XLII. I. 86 .

³ Trattato di Diritto Giudiziario Civile Italiano Vol. I. 5ta. ed. 1902 Torino, para. 271 .

Preliminarjament, pero', l-konvenuti eċċepew fl-ewwel lok in-nullita' tal-kawża għax ir-Rikors ġuramentat ma kienx iffirmit minn Maġistrat ta' din il-Qorti. Dan in-nuqqas ġie sanat bil-firma tal-Maġistrat sedenti fl-10 ta' April 2007, u l-konvenuti ma baqgħux jinsistu fuq din l-eċċezzjoni.⁴

Preliminarjament eċċepew ukoll li s-soċjeta' konvenuta San Lawrenz Leisure Resort Limited għandha tiġi liberata mill-osservanza tal-ġudizzju, billi m'għandha ebda relazzjoni mal-proprjetajiet jew l-azzjonijiet mertu ta' din il-kawża. Infatti rriżulta mill-provi illi l-art fejn seħħ l-allegat spill tappartjeni lis-soċjeta' Dwejra View Investments Limited, li lilha kienu ġew trasferiti bosta għelieqi fl-inħawi li kienet akkwistat is-soċjeta' konvenuta preċedentement,⁵ u li wara xtrat ukoll diversi biċċiet raba' oħra adjaċenti, fosthom mingħand Francesco Galea, ziju tar-rispett ta' l-attur.⁶ Bi ftit iżjed attenzjoni, l-attur, li lilu ġew donati diversi porzjonijiet raba' oħra fl-istess inħawi provenjenti mill-eredita' ta' l-istess Francesco Galea, fosthom dik li jippretendi li tgawdi aċċess minn fuq l-art tal-konvenuti,⁷ seta' faċilment isir jaf b'dan. Jirriżulta għalhekk illi s-soċjeta' San Lawrenz Leisure Resort tħarrket inutilment, u għal dan in-nuqqas ma għandu jbati ħadd ħlief l-attur innifsu.

Eċċezzjoni preliminari oħra tal-konvenuti tirrigwarda l-vesti li fiha ġie mħarrek il-konvenut Joseph Baldacchino. Il-konvenuti jargumentaw illi kull ma seta' għamel f'dak li jirrigwarda l-proprjetajiet in kwistjoni, is-sur Baldacchino għamlu fil-vesti tiegħu ta' direttur , għan-nom u in rappreżentanza tas-soċjeta' ġuridika Dwejra View Investments Limited, u għalhekk huwa wkoll għandu jiġi liberat mill-osservanza tal-ġudizzju. Imma kif sewwa jikkontendi l-attur fin-Nota ta' l-Osservazzjonijiet tiegħu, ma rridux ninsew illi f'każ ta' spill, soċjeta' kummerċjali ma tista qatt tkun il-persuna li fiżikament twettaq l-ispoll. Għalhekk xi ħadd illi jkun attwalment wettaq l-ispoll fi

⁴ ara Nota ta' l-Osservazzjonijiet tagħhom a fol. 372 .

⁵ ara kopja tal-kuntratt tal-5 ta' Ottubru 2001, Dok. S 5 a fol. 54 - 56 tal-proċess; .

⁶ ara kopja tal-kuntratt tad-19 ta' Ottubru 2004 Dok. S 6 a fol. 57 - 59, u kopja ta' kuntratt ieħor ta' l-istess data Dok. S 7 a fol. 60 - 62 .

⁷ ara kopja tal-kuntratt relattiv a fol 11 - 12 verso. .

proprijeta' ta' kumpanija kummerċjali li magħha jkollu x'jaqsam, m'għandux jiġi eżonerat mir-responsabilita' li jirrispondi għal dak l-ispoll, sempliċement għax dak li jkun għamel, twettaq f'isem il-kumpanija. Kif ġie anke ribadit mill-Qrati tagħna:

*"Dan pero' bl-ebda mod ma jfisser illi l-awtur materjali tal-illeċitu li effettivament jikkommetti l-azzjoni turbattiva tal-pusses ma kienx hu wkoll personalment azzjonabbli biex jirripristina l-molestja li hu kien wettaq. Kif sewwa rriteniet l-ewwel Qorti, l-actio spoliu torrigina ex delicto fuq fatt illeċitu. Kull min jikkonkorri fil-kommissjoni tal-illeċitu kien azzjonabbli u dana personalment. Kien għalhekk illi s-soċjeta' kienet azzjonabbli tramite d-diretturi tagħha jekk jiġi ritenut illi hi kienet konsapevoli ta' dak li kellu jseñh u li fil-fatt señh u allura kienet kompartecipi fl-att delittwuz. Kien ukoll azzjonabbli min effettivament iwettaq l-illeċitu li, fl-aħjar ipotesi għalih, seta' biss jiġi konsidrat bħala mandatarju li aġixxa fl-interess tal-mandant espress jew taċitu li użufriwixxa mill-att illeċitu li għalih l-istess mandatarju kellu jiġi wkoll tenut personalment responsabbli. 'L-azzjoni ta' spoll hija esperibbli kontra l-awtur tal-ispoll kif ukoll kontra l-kompliċi tiegħu, fosthom il-mandanti li jkunu nkarigawh' (vol. XXXII. i. 451; vol. XXVIII. i. 188; vol. XLI. ii. 849)."*⁸

Għaldaqstant il-fatt waħdu illi l-konvenut Baldacchino huwa direttur tas-soċjeta' kjamata fil-kawża, li fuq l-art tagħha twettaq l-allegat spoll, m'għandux awtomatikament jiskolpih mill-ñhtija. Huwa biss minn eżami tal-provi prodotti li jrid jiġi stabiliet jekk setgħax l-istess konvenut kellu xi sehem mill-fatti imsemmija.

Fil-każ in eżami l-attur qiegħed jilmenta għax b'diversi azzjonijiet magħmula mill-konvenuti, ma setgħax jibqa' jaċċedi għar-raba tiegħu deskritta fir-Rikors ġuramentat, u li hija interkjuża, minn passaġġ bir-riġel fix-xitwa u bl-inġenji fis-sajf minn fuq l-art tas-soċjeta' Dwejra View

⁸ Appell : Dimitry Orlov vs Edward Pavia pro et noe. : 14.01.2002 ; ara wkoll : P.A. Alfred Fenech vs Michael Angelo Fenech pro et noe. : 3.10.2003, u P.A. Filomena Ellul vs Carmel sive Charles Ellul: 23.01.1003

Investments Limited. Dan għaliex tneħhiet rampa li mill-*parking area* tal-lukanda proprjeta' tas-soċjeta' konvenuta kienet tikkonduċi għal dan il-passaġġ, f'dislivell ta' xi tmien filati, u aktar minn hekk tħawwlu diversi siġar taż-żebbuġ f'dan il-passaġġ, b'tali mod li xekklulu d-dritt ta' mogħdija tiegħu, partikolarment bl-inġenji.

Sew il-konvenuti, kif ukoll is-soċjeta' kjamata fil-kawża jikkontendu illi f'dan il-każ jonqsu l-elementi meħtieġa mill-*liġi* sabiex tirnexxi kawża bħal din.

Il-Pussess:

Dwar l-ewwel element indikat hawn fuq, li huwa meħtieġ sabiex tirnexxi kawża ta' spoll ingħad:

*“Illi l-ewwel rekwizit, kwindi, sabiex l-azzjoni tar-rintegrazzjoni tista' tiġi milqugħa bil-favur, huwa li l-instanti jkollu l-pussess ta' kwalunkwe xorta jew detenzjoni tal-ħaġa li fuqha jkun pretiż li sar l-ispoll. L-espressjoni wżata mill-*liġi* – “**possession of whatever kind**” – dak li jinteressana f'dal-każ – tikkomprendi tant il-pussess ċivili kemm dak semplicement naturali, u anki dak vizzjuż; imma pero' teziġi dejjem f'dak li jippromwovi din l-azzjoni xi pussess; l-għaliex, jekk l-attur f'kawża bħal din li fuqha qegħdin nitkellmu ma jkunx ippossjeda l-ħaġa, l-azzjoni hija destinata li ma tirnexxi.”⁹*

Huwa ferm pertinenti x'jgħid l-awtur taljan ġia ċitat f'dan ir-rigward:

“Giusta la definizione, che l'articolo 685 ne da' del possesso, questo puo' cadere tanto sulle cose corporali, quanto sulle incorporali...; nel primo caso, esso si presenta sotto la forma della detenzione di una cosa; nel secondo, sotto l'aspetto del godimento di un diritto che si esercita. Ma in entrambi i casi, a costituire il possesso sono necessari due elementi: il corpo e l'animo; cioe' il fatto esteriore della detenzione della cosa o dell'esercizio

⁹ Fenech vs Zammit ġia citata .

del diritto; l'animo, ossia la volonta' del possessore di possedere per se'.

Questa volonta', quest'animo, secondo la nozione odierna del possesso, occorre in diversi modi, secondo che si tratti – del possesso legittimo, tutelato dall'azione di manutenzione – o del possesso semplice, garantito soltanto con l'azione di reintegrazione - : pel primo e' necessario l'animus domini, val quanto dire la volonta' di ritenere la cosa come propria, di esercitare il diritto come proprio: pel secondo, basta l'animo nel possessore di tenere la cosa o l'esercizio del diritto per se', indipendentemente da ogni pretesa sulla proprieta' della cosa, sulla spettanza del diritto che di fatto si esercita.”¹⁰

L-attur isostni illi huwa għandu dritt jaċċedi għar-raba tiegħu fl-inħawi minn passaġġ li tidhol għalih minn Triq ir-Rokon, San Lawrenz, jgħaddi minn fuq spazju llum okkapat bil-*parking area* tal-lukanda, u minn hemm jinżel permezz ta' rampa fuq art proprjeta' tas-soċjeta' kjamata fil-kawża, li mbagħad twassal sa l-għalqa tiegħu. Minn hemm kien jgħaddi r-raġel ta' zitu, Francesco Galea, il-predeċessur fit-titolu tiegħu, u warajh anke hu beda jgħaddi bl-istess mod. Huwa minnu illi minn meta bdew ix-xogħlijiet ta' l-estensjoni tal-lukanda, kien sar diffiċċli għalih biex jgħaddi, imma bit-tbatija kien dejjem jirnexxilu jgħaddi. L-attur ressaq diversi xhieda biex jikkorborawh dwar dan l-aċċess, u filwaqt illi kien hemm min ikkonferma li jiftakar lil zijuh jgħaddi regolarment minn hemm, żewġ xhieda partikolari, u cioè' Lorenza Galea u Joseph Axiak, li wkoll għandhom raba tagħhom fl-inħawi, jafu wkoll lill-attur stess jaċċedi għar-raba tiegħu minn fuq dan il-passaġġ. Il-konvenuti u s-soċjeta' kjamata fil-kawża jikkontendu illi mhux minnu illi l-attur qatt għamel użu minn dan il-passaġġ ma' ġemb il-lukanda biex jinżel għall-għalqa tiegħu. Anzi jsostnu illi l-aċċess proprju tiegħu huwa minn passaġġ ieħor li tidhol għalih minn Triq San Lawrenz, u l-attur qatt ma daħal minn fuq l-art tagħhom, ħlief meta ttenta jagħmel hekk u ġie mal-ewwel mizmum mill-konvenut Baldacchino. Jgħidu wkoll illi Lorenza Galea

¹⁰ op. cit. Footnote pag. 255 – 256 .

u Joseph Axiaq m'għandhomx jiġu emnuti, għax huma kellhom interess personali jixhdu b'dak il-mod biex jevitaw li l-attur jgħaddi minn fuqhom, kemm-il darba jiġi stabilit li dan m'għandu ebda dritt jgħaddi minn fuq l-art tal-konvenuti.

Imma, apparti dawn ix-xhieda, l-aġir stess tal-konvenut Baldacchino jikkonferma illi għax xi żmien, anke jekk kien żmien qasir, l-attur kien qed jgħaddi minn fuq l-art ta' ma' ġemb il-lukanda biex jaċċedi għall-għalqa tiegħu iżjed 'il ġewwa, tant li dan ittenta jzommu diversi drabi milli jidhol, l-ewwel billi avżah, imbagħad billi ġablu l-Pulizija, u wara billi tneħhiet ir-rampa u tħawwlu s-siġar fl-art li kienet qed tintuża bħala passaġġ ta' l-attur. Kif intqal mill-qrati tagħna *"anke pussess qasir ħafna u saħansitra momentarju huwa biżżejjed biex jawtorizza l-azzjoni ta' spill."*¹¹

L-ispoll:

Ipprova l-ewwel rekwiżit, niġu issa għall-fatt ta' l-ispoll. Mhux miċħud illi tneħhiet rampa li mill-*parking area* tal-lukanda kienet tagħti għal biċċa art ma' ġemb il-lukanda u li tħawwlu s-siġar fl-istess biċċa art, b'tali mod li l-attur ma setax jibqa' jinżel minn hemm biex jaċċedi għall-għalqa tiegħu. Jekk dan sarx b'deċiżjoni tas-soċjeta' kjamata fil-kawża, is-sid proprju ta' din il-biċċa art, ma rriżultax. Indubbjament pero' l-konvenut Baldacchino, direttur ta' din il-kumpanija kellu sehem kbir f'dak li ġara. Għalkemm żgur li ma neħhiex ir-rampa huwa stess, u lanqas ħawwel is-siġar f'din il-biċċa art, anzi rriżulta li dawn tħawwlu mill-ġardinar tal-lukanda David Curmi, m'għandu jkun hemm l-ebda dubbju li l-ordnijiet biex sar dan ix-xogħol ingħataw minnu. Jista' jingħad għalhekk illi l-awtur materjali ta' dan l-ispoll kien l-konvenut, anke jekk aġixxa f'isem il-kumpanija tiegħu. Il-ġustifikazzjoni li jipprova jagħti għal dan l-aġir tiegħu, illi l-attur kellu band'oħra minn fejn jgħaddi hija għal kollox irrilevanti għall-fini ta' kawża bħal din għax *"għall-fini ta' l-azzjoni proposta din id-difiża ma hi ta' l-ebda suffraġju. Huwa mmaterjali jekk l-attur għandux mogħdijiet oħra servjenti għall-ħtiġijiet tiegħu. Kull prova*

¹¹ kollez. Vol. XXXVII. pt. ii. p. 642 .

f'dan il-kuntest ma teliminax l-att arbitrarju tiegħu. Huwa proprju dan l-aġir li l-artikolu tal-liġi jrid jikkolpaxxi u jjstronka. Dan għaliex l-azzjoni hi radikata fuq l-esiġenzi ta' l-utilità soċjali intiża biex tagħti protezzjoni lil kwalunkwe pussess, u jiġi impedut liċ-ċittadin privat jieħu l-gustizzja f'idejh. Il-fini ta' l-azzjoni huwa dak li jiġi restawrat l-istat tal-pussess li jkun ġie skonvolt jew turbat."

12

Iż-żmien:

Ma hux kontestat illi dawn l-azzjonijiet ittieħdu fl-jiem tas-sena 2007. Il-kawża preżenti ġiet intavolata fit-28 ta' Frar 2007, u għalhekk entro t-terminu ta' xahrejn stipulati mill-liġi. Dan pero' jgħodd biss għall-konvenut Baldacchino u mhux ukoll għas-soċjeta' kjamata fil-kawża, għaliex kif tajjeb osservaw il-konvenuti fin-nota ta' l-osservazzjonijiet tagħhom, din is-soċjeta' ġiet kjamata biss b'digriet ta' din il-Qorti tal-10 ta' Lulju 2009, u għalhekk ferm wara l-iskadenza ta' dan it-terminu. Dan ir-rekwiżit ġie għalhekk sodisfatt biss fir-rigward tal-konvenut Baldacchino.

Għal dawn il-motivi, tiddeċidi l-kawża billi, filwaqt illi tilqa' t-tieni eċċezzjoni tal-konvenuti, tillibera lis-soċjeta' konvenuta mill-osservanza tal-ġudizzju, tilqa' wkoll l-eċċezzjonijiet tas-soċjeta' kjamata fil-kawża billi fir-rigward tagħha, ma ġewx sodisfatti l-elementi kollha rikjesti f'kawża bħal din, u tilqa' t-talbiet attriċi fil-konfront biss tal-konvenut Joseph Baldacchino, u

1. tiddikjara illi l-istess konvenut wettaq spill vjolenti u kladestin għad-dannu ta' l-attur meta huwa qata' b'mod definittiv il-passaġġ illi jagħti mit-triq għar-raba ta' l-attur imsemmi f'dan ir-Rikors, u meta ingombra l-istess passaġġ permezz tas-siġar;

2. tordna lill-istess konvenut sabiex żmien xahrejn jisporga dan l-ispoll minnu kommess; u

¹² P.A. John Sammut vs Emmanuel Sammut : 31.01.2003 .

Kopja Informali ta' Sentenza

3. fin-nuqqas tawtorizza lill-attur sabiex jagħmel hu stess dawk ix-xogħlijiet meħtieġa a spejjeż tal-konvenut Baldacchino.

Bl-ispejjeż għall-konvenut Baldacchino, ħlief għal dawk tas-soċjeta' konvenuta San Lawrenz Leisure Resort Limited u tas-soċjeta' kjamata fil-kawża Dwejra View Investments Limited, li għandhom jiġu ssoportati mill-attur stess.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----